

- Multatuli: Max Havelaar. (Ü: Martina den Hertog-Vogt)
 Berlin: Ullstein 1997. 488 S., 16,90 DM. (Ullstein TB 24166)
- Helene Nolthenius: „O süße Hügel der Toscana“ Ein Kriminalroman aus dem
 Mittelalter. (Ü: Marianne Holberg) München: Heyne 1997. 12,90 DM. (Heyne
 TB 10102)
- Cees Nooteboom: Ein Lied von Schein und Sein. (Ü: Helga van Beuningen)
 Frankfurt/M.: Suhrkamp 1997. 111 S., 12,80 DM. (st 2668)
- Sybren Poet: Mannekino. Eine realistische Fabel. (Ü: Wilfried F. Meyer)
 Frankfurt/M.: Fischer 1997. 288 S., 16,90 DM. (FTB 13139)
- Detlev Reinert (Hrsg.): Die blaurote Luftmatratze. 15 Schriftsteller lassen sich
 treiben. Berlin: Ullstein 1997. 224 S., 12,- DM. (Ullstein TB 24205)
 [enthält u.a. Erzählungen von Margriet de Moor und Harry Mulisch]
- Renate Rubinstein: Mein besseres Ich. Erinnerungen an eine Liebe. (Ü: Helga
 van Beuningen) Frankfurt/M.: Suhrkamp 1997. 190 S., 14,80 DM (st 2651)
- Peter van Straten: Agnes. Szenen eines unordentlichen Lebens. (Ü: Sibylle Mulot)
 München: Piper 1997. 192 S., 14,90 DM. (SP 2240)
- Leon de Winter: Nur weg hier! Die Abenteuer eines neuen Taugenichts. (Ü: Alex-
 ander u. Christiane Pankow) Berlin: Aufbau 1997. 206 S., 14,- DM. (AtV1286)
- : Serenade. Roman. (Ü: Hanni Ehlers)
 Zürich: Diogenes 1997. 168 S., 14,90 DM (detebe 22972)

Zeitschriftenübersicht

Levende Talen

- 516: Geart van de Meer: Het vertaalwoordenboek gemakkelijker gemaakt. Voor-
 stellen voor een andere ordening
- 517: Geert Popma: Mag het ietsje minder zijn? Het gebruik van Nederlands in
 de Engelse les – Ludo Beheydt: Vertalingen en plaatjes bij woordenschatverwer-
 ving – Annemiek Wesseling: Cd-i in de klas. Verslag van een praktijkonderzoek –
 Erik Kwakernaak: Allang een vak apart (1). Literatuur in het vreemdetalenon-
 derwijs – Mathilde Tans: Training in het maken van meerkeuzevragen
- 518: Lily Coenen, Ton Kox, Bram Noot: Europese literatuurgeschiedenis in de
 klas – Erik Kwakernaak: Allang een vak apart (2). Literatuur in het vreemdetalen-
 onderwijs
- 519: Erik Kwakernaak: Fictieonderwijs: ook in de toekunst vak apart.
- 520: Themanummer: Nieuwe media in het talenonderwijs

Literatuur

97-1: Herman Pleij: Cocagne, vreten en vasten – Rob Delvigne: Hermans' scenario's – Riet Schenkeveld-van deer Dussen: Anna Cornelia Mollerus: *Femme du monde, femme savante, dichteres* – Mathijs Smit: 'Een literair kunstenaar van den allereersten rang. . .'. De betekenis van William Morris voor de Nederlandse literatuur – Odile Heynders: *Werkelijke moeders in gedichten* van Eva Gerlach en Anna Enquist

97-2: Gert de Jager: Lucebert, de vroegere en de latere – Toos Streng: 'Niemand let er op, dat er tweeërlei Realisme is'. Jan ten Brink en de geschiedenis van de term 'realisme' in Nederland tot 1875 – Wim van Anrooij: *De Haarlemse gravenportretten. Hollandse geschiedenis beschreven en uitgebeeld* – Ad den Besten: *Maljaars' moeiten met Marnix* (en mij)

97-3: J. Goossens: Het wetenschappelijk bedrijf in Voskuils roman 'Het bureau' – G. Warnar: *Mysticus aan de lessenaar*. Jan van Ruusbroec en de middeleeuwse literatuurtheorie – P. Kralt: *Het noodlot, de extase en de eenvoud*. Over een thema in het werk van Louis Couperus – C. Rooker: *Terug tot Ida Quekels* – Ries Agterberg: *Schrijvers kunnen niet meer rondkomen van hun werk*. Vluchtigheid en consumptisme bepalen de aankoop van een boek

Nederlandse letterkunde

2 (1997), 1: M. G. Kemperink: 'De kuise plooiën van haar witte gewaad'. Metaforen in het fin-de-siècle-proza – Arie Jan Gelderblom: *Schrijvende leidsvrouw en kindervriendin*: Anna Barbara van Meerten Schilperoort (1778–1853) – R. van Stipriaan: *De Spaanschen Brabander, een kluchtig spel* – W. P. Gerritsen: *De burggravin van Vergi uit het slijk gehaald*. Literair-historische vragen bij twee middeleeuwse insignes

2: R. van Stipriaan: *Historische distantie in de Spaanschen Brabander* – Tineke Jacobi: *Het schandaal Bakhuizen van den Brink*. Over de breuk in de redactie van *De Gids* in 1843 – G. R. W. Dibbets: *Brandtbrieven bij een trouwpartij*. Iets over gender en genre aan het einde van de zeventiende eeuw – Margaretha H. Schenkeveld: 'Aan den boschrijver'. Aspecten van H. Roland Holst, 'Tusschen tijd en eeuwigheid'

Nederlandse taalkunde

2 (1997), 1: Marc van Oostendorp: *Enkele eigenschappen van de Nederlandse Sjwa* – Marijke van der Wal: *Grotius' taalbeschouwingen in contemporaine context* – Hans Broekhuis: *Twee typen subject*

Neerlandica extra muros

35 (1997), 1: Reinier Salverda: *Nederlandse literatuur in Indonesië: 1945–1995* – Wim Rutgers: *Je wordt erop afrekend* – Theo Meder: *De neerlandici gaan digitaal!*

2: Joep Leersen: *De identiteit van de Nederlandse literatuur* – Cor van Bree: *De*

dialectologie van het Nederlands vanaf 1970 – Ingrid Wikén Bonde: Nederlandse cultuur en literatuur in Noord-Europa

Ons erfdeel

40 (1997), 1: Pet Piryns: Vlaanderen en Nederland: de springprocessie van Echternach – Peter Wesly: Engagement en kleine wetenschap: Over het werk van H. J. A. Hofland – Cyrille Offermans: Het geluk van de interruptie. Over de proza van Nicolaas Matsier – Lutgard Mutsaers: Pop in je moerstaal. Durf en variatie in de Nederlandstalige popmuziek: een „Beweging“ werd volwassen – Hugo de Greef: Het Nederlandstalig cultureel aanbod in Brussel. Zwak omkaderd maar rijk – Rob Schouten: Niet voor ouders, mandarijnen en andere sufbubbels. Nieuw proza in de jaren negentig.

2: Marcel Storme, Etienne Vermeersch, Herman de Dijn, Mark Elchardus: De doos van Pandora. De crisis van de rechtsstaat in België – Kester Freriks: „Laat je zwarte metaforen woeden“. Over het werk van Louis Ferron – Christien de Boer: Is dit voor kinderen? Jeugdtheater in Vlaanderen en Nederland – Yves van Kempen: Het literaire ambacht als scheppend praktijk. Over het werk van Piet Meeuse – Victor Webb: Afrikaans in democratiserend Zuid-Africa – Anne Marie Musschoot: Creatief zwerven zonder kompas. Stefan Hertmans als essayist – Jo Tollebeek: Zonder overdreven egards. E. H. Kossmann en de Belgische geschiedenis – A. L. Sötteman: Dichters die nog maar namen lijken: Albert Verwey

3: Will van Peer: Het einde van de Literatuur? – Luc Huyse: Ongelijke wegen van herstel? België en Nederland in de eerste jaren na de oorlog – Jozef Janssens: Het fenomeen Van Oostrom – „Een groot dichter worden en dan vallen, Godverdomme“. Over het verzameld werk van Nescio – Frank Hellemans: Apolitiek incorrect en multimediaal. Het fenomeen Herman Brusselmans – G. F. H. Raat: Wat er overblijft: Over het oeuvre van Willem Frederik Hermans

Spiegel der Letteren

39 (1997), 1: J. Reynaert, 'Van minnen' (Hs. – Van Hulthem f. 231ro-vo): Lantseloets verdriet? – M. van Vaeck: „'k Ben mensch, 'k wil oock de reden vieren“. Gedichten van en over vrouwen in het Doodschuldenboek (1698–1790) van de rederijkerskamer van de H. Geest te Brugge – C. Dauven-van Knippenberg: Hoe goed kende Simon Vestdijk zijn Hartmann von Aue? 'Der Arme Heinrich' intertekstueel gelezen

2: P. Hadermann: „En je sienjaal een saksofoon“. Bankroet en jazz bij Van Ostaijen – J. Weisgerber: De Antwerpse avant-garde – K. Versluys: Van Ostaijen en de stad – H.-F. Jespers: De 'Geranien-Erlebnis' en de terugkeer tot het landelijke – M. Janssens: Een 'Fatalisties liedje' van angst en pijn – M. Reynebau: geschapen als activistisch mannequin. Het politieke avontuur van Paul van Ostaijen in de Eerste Wereldoorlog – E. Spinoy: 'Meedogenloze schoonheid'. De laatste gedichten van Paul van Ostaijen en Hans Faverey – G. Buelens: De beste / waarom / hoe kon dat / wie weet / alles is schijn. Paul van Ostaijen een jaar lang herdacht

Taalschrift

1997, 1: Tom Rooduijn: Verbroedering via de kabel – Nop Maas: Een wieg voor Knuvelder jr. – Peter Burger: 75 jaar Praagse neerlandistiek – Alette Warringa: Platform Onderwijs Nederlands – Ewoud Sanders: Gaten in de taalmarkt – Ludo Beheydt, Kees de Bot: Tweektalig onderwijs – Ellen Fernhout: Buitenlands cultuurnbeleid

Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde

113 (1997), 1: G. P. van der Stroom: De geschiedenis van de Hooft-handschriften ontraadseld – J. Konst: 'Dits des werrelts loop'. Fortuna, Fatum en Providentia Dei in het toneeloeuvre van Pieter Cornelisz. Hooft – W. Kusters: 'De waere Beeltenis'. P. C. Hoofts erotiek van de blik – H. Duits: Consistentie en continuïteit. Hoofts opvattingen over vrijheid en recht

2: G. Warnar: Een sneeuwbus in het Zoniënwoud. Middelnederlandse geestelijke letterkunde ten tijde van Jan van Ruusbroec – A. M. Duinhoven: Die derde dach van meye in Jonathas ende Rosafiere – A. Feitsma: Taalkundig reisplan voor een gezelschap Hollanders. J. H. Halbertsma als taalideoloog en taalkundige – H. T. M. van Vliet: De overwinnaar overwonnen. Over Couperus' De stille kracht

Jahrbuch der Felix-Timmermans-Gesellschaft

8 (1997): August Keersmaekers: Felix Timmermans' Adagio – Rudolf Alexander Schröder: Felix Timmermans – Ernest Claes: Zum 10. Todestag – Guido Van den Bogaert: Die Stadt Lier ehrt Felix Timmermans 1997 – August Keersmaekers: Felix Timmermans lebt – Jos Borré: Felix Timmermans in der Literaturgeschichte – Marleen Vanderpoorten: Zur Eröffnung des Timmermans-Jahres – Clara Timmermans: Der Gute Geist – Bischof Paul van den Bergh: Der Geist weht, wo Er will – August Keersmaekers: Felix Timmermans, der Mildherzige – Max Wildiers: Wir müssen ihm danken – Gaston Durnez: Einmalig – Gaston Durnez: Der gute Fee lebt noch in Deutschland – Hilde Salzberger, Günter Diamant: Ein Fest der Begegnung – Karlheinz Pieroth: Vom Wort zum Bild – I. Wolters, K. Piertoth, I. Dom, P. Rieger: Felix Timmermans – Dieter Bach: Des Bauern Psalm – Norbert Lepping: De profundis

S. Fuchs